

§ 12 Miljøgodkendelse af skrabeægs- produktion

Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg

Meddelt d. 8. marts 2016

Meddelt af Erhverv & Affald

Sønderborg Kommune

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12, stk. 2 på Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg matr. nr. 9 Ullerup ejerlav, Ullerup m.fl. til ændring og udvidelse af et anlæg til 67.956 årshøner, svarende til 399,7 DE og opførelse af en ny æglæggestald på 2.290 m², en ny kornsilo og to nye fodersiloer. Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen. Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunes vurdering og vilkår.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens § 42.

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Gyldighed

Godkendelsen skal være udnyttet inden to år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejder skal færdiggøres i et rimeligt tempo og være afsluttet inden for et år.

Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev annonceret på www.sonderborgkommune.dk den 13. maj 2015. Der blev desuden orienteret herom i Sønderborg Ugeavis den 28. maj 2015.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af godkendelsen gennemført en nabohøring af naboer i konsekvensområdet for lugt og eventuelle andre parter i perioden fra den 22. januar 2016 til den 4. marts 2016. Der indkom ingen høringssvar i høringsperioden.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 8. marts 2016. Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 8. marts 2016 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter.

Ansøger og ejerforhold

Ansøger:

Navn: Martin Rehhoff Madsen
Adresse: Aabenraavej 167 (hvor der søges)
Postnummer: 6400 Sønderborg
Ansøgningsnr.: 70972

Konsulent:

Navn: Vibeke Finderup Christensen, Søjlandets Regnskabskontor
Adresse: Nørreskov Bakke 28
Postnummer: 8600 Silkeborg

Kontaktperson på bedriften

Navn: Martin Rehhoff Madsen
Adresse: Aabenraavej 168
Postnummer: 6400 Sønderborg

Bedriftoplysninger

Navn på bedriften: Bøgebjerg
Adresse: Aabenraavej 167 (hvor der søges)
Postnummer: 6400 Sønderborg
CVR-nummer: 28239939
P-nummer: 1011074304
Ejendomsnummer: 54000014440
Ejer af ejendommen: Viggo Christensen Madsen

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Erhverv & Affald
Plan & Myndighed
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Lene Alnor
Sagsbehandler, arealdel: Jane Ruby Hansen
Sag nr.: 15/14030
KS: SBMO

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og samlet vurdering.....	7
1.1	Ansøgning	7
1.2	Ikke teknisk resumé.....	8
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	11
2.1	Planmæssige forhold.....	13
2.2	Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.....	13
2.3	Placering i landskabet.....	15
3	Husdyrhold, staldanlæg og drift	17
3.1	Bygninger	17
3.2	Husdyrhold	19
3.3	Staldindretning	20
3.4	Ventilation	22
3.5	Fodring.....	23
3.6	Energi- og vandforbrug.....	24
3.7	Spildevand herunder regnvand	26
3.8	Affald.....	27
3.9	Råvarer og hjælpestoffer.....	28
3.10	Driftsforstyrrelser eller uheld	29
4	Gødningsproduktion og –håndtering.....	30
4.1	Gødningstyper og mængder	30
4.2	Opbevaring og håndtering af vaskevand	31
4.3	Fast gødning og dybstrøelse	31
4.4	Udbringning af husdyrgødning	32
5	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	34
5.1	Ammoniak og natur	34
5.2	Lugt.....	41
5.3	Fluer og skadedyr.....	42
5.4	Transport	43

5.5	Støj og vibrationer	44
5.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	45
5.7	Lys.....	45
6	Beskrivelse og vurdering af arealerne.....	46
6.1	Udbringningsarealerne	46
7	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	46
8	Alternative løsninger og o-alternativet	49
8.1	Alternative løsninger	49
8.2	o-alternativ	49
9	Husdyrbrugets ophør.....	50
10	Egenkontrol og dokumentation	51
11	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	52
12	Konklusion	53
13	Generelt.....	53
14	Vilkår.....	55
	GENERELT	55
	EGENKONTROL	55
	HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	56
	HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT	56
	GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING	57
	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	58
	AREALER	58
	HUSDYRBRUGETS OPHØR.....	58
	Lovgrundlag.....	60
	Bilag	
1.	Situationsplan	
2.	Afledningsplan	
3.	Beredskabsplan	
4.	Kort med naturpunkter	

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning

Sønderborg kommune har modtaget ansøgning (nr. 70972) fra Martin Rehhoff Madsen om miljøgodkendelse af ændring og udvidelse af husdyrproduktionen på Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg. Ansøgning om miljøgodkendelse er indsendt til Sønderborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 24. marts 2015. Seneste version af ansøgning, version 2, er modtaget den 11. september 2015.

Der ansøges om at ændre og udvide et eksisterende anlæg til æglæggende høner på adressen Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg. Dyreholdet ønskes udvidet fra 29.050 årshøner til 67.956 årshøner svarende til 399,7 DE i skrabeanlæg med etagesystem og gødningsrender. Der skal bygges en ny stalld til æglæggende høner, en ny kornsilo og to nye fodersiloer. I forbindelse med udvidelsen ændres det eksisterende burægsystem i de to eksisterende stalde til et volieresystem (etagesystem med hyppig udmugning).

Miljøgodkendelsen omfatter produktionen på Aabenraavej 167, hvorpå 67.956 århøner opstaldes, svarende til 399,74 DE opstaldes. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr.: 2823 9939.

Bedriftens arealer er miljøgodkendt i forbindelse med miljøgodkendelse af bedriftens anden ejendom Aabenraavej 168. Al husdyrgødning fra produktionen på Aabenraavej 167 afsættes til biogasanlæg i Tyskland.

Ejendommen har hidtil ikke været godkendelsespligtig.

Den miljøtekniske beskrivelse bygger på virksomhedens ansøgning og en række supplerende oplysninger.

Hvor det er fundet relevant, har Sønderborg Kommune vurderet på konsekvenserne af etableringen, samt givet begrundelse for de opstillede vilkår.

Sønderborg Kommune godkender hermed en ægproduktion på 67.956 årshøner, svarende til 399,7 DE på Aabenraavej 167, samt afsætning af husdyrgødning til biogasanlæg i Tyskland.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Vilkårene i denne miljøgodkendelse vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Miljøbeskyttelseslovens § 42.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen på Aabenraavej 167 i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Sønderborg Kommune.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og Sønderborg Kommunes bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og anlæg

Der ansøges om at ændre og udvide en eksisterende ægproduktion beliggende Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg. Den ansøgte produktion omfatter 67.956 årshøner, svarende til 399,7 DE.

Ejendommen ejes af Viggo Madsen. Ansøger Martin Madsen har forpagtet driftsbygningerne på Aabenraavej 167. Desuden driver ansøger ægproduktion på Aabenraavej 168 og alle arealer tilhørende CVR-nr. 2823 9939.

Ændringen og udvidelsen af produktionen kræver etablering af en ny stald til æglæggende høner på 2.290 m², en ny kornsilo og to nye fodersiloer.

Den nye stald bliver udformet i samme byggestil og med udgangspunkt i de samme materialer som de eksisterende stalde på ejendommen eller i grå sandwichpaneler. Den nye bygning bliver dog både væsentlig bredere og højere end de eksisterende bygninger. Hele produktionsanlægget ligger samlet.

Den nye stald opføres parallelt med Aabenraavej og vil blive meget synlig herfra.

Al gødning fra ejendommen afsættes til biogasanlæg i Tyskland.

Placering

Husdyrbruget er placeret i landzone ca. 960 m vest-nordvest for landsbyen Ullerup. Anlægget placeres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Projektet overholder afstandskravene i husdyrloven.

Der vil blive etableret afskærmende beplantning omkring de nye siloer for at sikre en landskabelig tilpasning af byggeriet.

Gener

Etablering af produktionen vil medføre en lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Ifølge lugtberegningerne er geneafstandskravene overholdt, og husdyrbruget forventes derfor ikke at give anledning til væsentlige gener ud over, hvad der er normalt for denne type produktion.

Der vil blive foretaget flue- og skadedyrsbekæmpelse ved anlægget. Al husdyrgødning vil blive fjernet flere gange ugentligt og kørt til bedriftens anden ejendom Aabenraavej 168, hvor det oplagres indtil det afsættes til biogas.

Til- og frakørsel til ejendommen vil ske af Aabenraavej. Udvidelsen af anlægget vurderes ikke til at give øgede trafikale gener for omboende, da Aabenraavej i forvejen er en trafikeret vej med en del tung trafik. Antallet af transporter til og fra anlægget forventes at ligge på ca. 616 stk.

Harmoniareal

Bedriftens arealer er miljøgodkendt i 2012 i forbindelse med godkendelse af bedriftens anden ejendom Aabenraavej 168. Der er ikke sket ændringer i harmoniarealerne. Al husdyrgødning fra produktionen på Aabenraavej 167 afsættes til biogasanlæg i Tyskland. Der er derfor ikke foretaget en vurdering af bedriftens harmoniarealer i denne godkendelse.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der er beregnet en årlig ammoniakemission fra anlægget på 6.512,46 kg N/år. Projektet overholder det generelle krav om 30 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre. Dette niveau betragtes som værende BAT-niveauet for denne type og størrelse af bedrift.

For at reducere ammoniakemissionen vælges hyppig udmugning som har en ammoniakreducerende effekt på 36 %.

Der er udført beregninger af ammoniakdepositionen til naturtyper beliggende i nærheden af anlægget. Sønderborg Kommune vurderer, ud fra beregningerne, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre en ændring af naturområderne, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne.

Ingen af anlæggets bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af et Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000 område Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov ligger ca. 4 km sydvest for ejendommen.

Det er vurderet ud fra den store afstand fra produktionsanlægget til Natura 2000 -områder, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede områder.

Udbringningsarealer er vurderet i bedriftens anden miljøgodkendelse. Al husdyrgødning fra produktionen på Aabenraavej 167 afsættes til biogasanlæg.

Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen.

BAT

I forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav, som beskrevet i husdyrloven, skal husdyrbruget reducere ammoniakfordampningen med 30 % i forhold til referencestaldsystemet. Desuden skal projektet leve op til et BAT-krav for udledning af ammoniak på 6.741 kg N pr. år, som er proportionalt for en produktion af den pågældende type og størrelse.

I projektet er BAT-kravet opfyldt hyppig udmugning med en effekt på ammoniakemissionen på 36 %. Derudover lever bedriften op til en lang række virkemidler, som er bundet op i den generelle gældende lovgivning.

Ud fra økonomiske og proportionale betragtninger vurderer kommunen, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg.

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Bilag 1 og figur 1 viser en oversigtsplan med angivelse af anlæggets placering i forhold til omgivelserne. Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra:

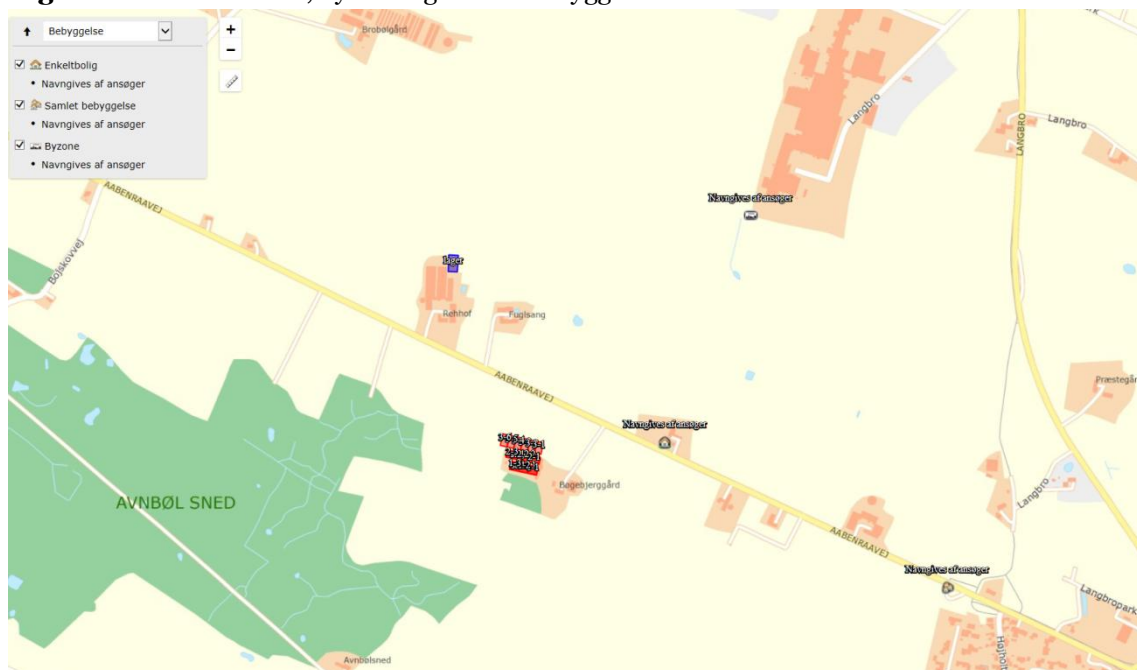
- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Husdyrbruget er placeret i landzone. Nærmeste nabobeboelse er Aabenraavej 166, som ligger ca. 260 m nord for den nye stald. Denne ejendom er noteret som landbrugsejendom og indgår derfor ikke i lugtberegningerne. Nærmeste beboelse uden landbrugspligt og som ikke er ejet af ansøger er Aabenraavej 164, som er beliggende ca. 280 m øst for anlægget. Der er ca. 950 meter til nærmeste beboelse, som er en del af samlet bebyggelse. Det drejer sig om Vestvejen i Ullerup, som ligger øst for staldanlægget. Se figur 1.

Der er ca. 680 meter til nærmeste byzoneområde i Ullerup, som er et lokalplanlagt erhvervsområde.

Figur 1. Nærmeste nabo, byzone og samlet bebyggelse

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Tabel 1. Forbudszoner (målt fra nærmeste stald eller lager, hvor der sker ændringer)

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 680 m	Fra den nye stald til lokalplanlagt erhvervsområde nord for ejendommen, som er betegnet som byzone	50 m
Sommerhusområde	Ca. 8,1 km	Fra staldanlægget til sommerhusområde ved Rendbjerg	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	ca. 680 m	Fra det nye staldanlæg til lokalplan "Erhvervsområde Blans"	50 m
Nærmeste nabo (uanset landbrugspligt eller ej)	Ca. 260 m	Fra den nye stald til Aabenraavej 166 nord for anlægget	50 m
Nærmeste nabobeboelse (uanset om det er landbrug eller ej) i samlet bebyggelse	ca. 950 m	Fra staldanlægget til Vestvejen 3 i Ullerup, som er den nærmeste beboelse, som udløser samlet bebyggelse.	50 m

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 20 skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra:

- samlet bebyggelse
- eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde
- lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv)

Anlægget er beliggende mere end 300 m fra ovenstående.

Derudover skal genekriterierne for lugt være overholdt. Læs mere herom i afsnit 5.2.

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor følgende afstande:

Tabel 2. Oversigt over afstande fra den nye stald

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Stuehus	80 m	Fra ny stald til beboelsen	15 m
Naboskel	Ca. 105 m	Fra ny stald til matrikel 12 Ullerup, Ullerup ejerlav.	30 m
Levnedsvirksomhed	700 m	Fra anlægget til Danish Crown slagteriet i Blans	25 m

Fælles vandindvindingsanlæg	1,3 km	Fra staldanlægget til Ullerup-Avnbøl vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	700 m	Fra ny stald DGU boring 169.492 til procesvand på Danish Crown slagteriet.	25 m
Vandløb - åbent	ca. 400 m	Fra ny stald til vandløb i Avnbøl Sned	15 m
Dræn	> ca. 15 m	Evt. Dræn inden for 15 m fra den nye stald vil enten blive fjernet eller lagt om i faste rør.	15 m
Sø	470 m	Fra ny stald til sø nordøst for anlægget	15 m
Privat vej	>> 15 m	Ukendt	15 m
Offentlig vej	ca. 85 m	Fra ny stald til Aabenraavej	15 m

Kilde: Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabasen (Geus).

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at Husdyrlovens §§ 6 og 8 overholdes. Der er mere end 300 meter til nærmeste bolig i samlet bebyggelse. Dermed er ansøgningen ikke omfattet af Husdyrlovens § 20.

2.1 Planmæssige forhold

Ifølge Kommuneplan 2013 – 2025 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i Plandistrikt Ullerup-Avnbøl. Ejendommen ligger i landområde med kommuneplannr. 5.3.001.J. Ejendommen er beliggende i et område, som ikke er omfattet af en lokalplan.

Ifølge Spildevandsplan 2009-2016 for Sønderborg Kommune, er området ikke tilsluttet offentlig kloak. Sanitært spildevand fra beboelsen afledes til septiktank og videre til nedslivningsanlæg. Septiktanken tømmes af godkendt modtager.

Anlægget forsynes med vand fra Ullerup-Avnbøl vandværk.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at etablering af det nye anlæg kan ske uden at der opstår konflikt med planforholdene i Sønderborg Kommune.

2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser: Bygningerne ligger uden for udpegningen ”Særligt næringsfattige naturarealer” og ”Naturområder” og ”Område med naturinteresser”.

Natura 2000: Der er ingen bygninger inden for Natura 2000. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde på land er Gråstenskoven, som består af fuglebeskyttelsesområde F68 og Habitatområde H83. Gråstenskoven ligger 4 km sydvest for anlægget. Nærme-

ste marine internationale naturbeskyttelsesområde er Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet rundt om Als (habitatområde H173), som ligger 4,2 km syd for ejendommen.

Områder med landskabelig værdi: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber: Bygningerne uden for udpegningen.

Områder med særlig geologisk værdi: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Geologiske interesseområder"

Rekreative interesseområder: Der er ingen bygninger inden for udpegningerne: "Eksisterende byzoner", "Arealudlæg til byformål", "Eksisterende sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål" og "Arealer til ferie-fritidsformål".

Værdifulde kulturmiljøer: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer".

Kirkeomgivelser: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Kirkebyggelinjer" og "Kirke-landskaber".

Kystnærhedszonen: Bygningerne ligger uden for udpegningen

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Bygningerne ligger uden for lavbundsarealer.

Skovrejsningsområder: De eksisterende stalde ligger i et skovrejsningsområde. Den nye stald ligger uden for udpegningen.

Fredede områder: Bygningerne ligger uden for beskyttelseslinjen.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Ca. 180 m syd for den nye stald, ligger en registreret sø. Byggeriet kommer ikke til at berøre søen.

Strandbeskyttelseslinje: Bygningerne ligger uden for udpegningen.

Klitfredningslinje: Der er ingen bygninger inden for udpegningen.

Skovbyggelinje: Bygningerne ligger inden for beskyttelseslinjen, hvor der normalt ikke må bygges. Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, som opføres i tilknytning til eksisterende byggeri er dog undtaget fra denne regel jf. Naturbeskyttelseslovens § 17, stk 2.

Søbeskyttelseslinje: Hverken bygningerne eller arealerne ligger inden for udpegningen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje: Der ligger ingen bygninger inden for udpegningen.

Beskyttede sten- og jorddiger: Bygningerne ligger uden for udpegningen. Der ligger ingen beskyttede sten- og jorddiger i nærheden af staldene

Miljømyndighedens vurdering

Skovbyggelinje: Staldene er placeret inden for en skovbyggelinje. Erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, som opføres i tilknytning til eksisterende byggeri er dog undtaget fra det generelle forbud mod at bygge i denne zone.

Sønderborg Kommune vurderer derved, at alle bygge- og beskyttelseslinjer, er overholdt.

2.3 Placering i landskabet

I forbindelse med udvidelsen, skal der opføres en ny stald. Den nye stald opføres i tilknytning til de eksisterende stalde på Aabenraavej 167. Der er tale om en stald på 2290 m², som har en højde på 9 meter. De eksisterende stalde er 7 meter høje. Den nye stald skal bygges parallelt med de eksisterende stalde ud mod Aabenraavej og opføres enten i grå sandwich-paneler eller i røde mursten med sort eternittag lige som de eksisterende stalde.

Taghældningen bliver 20° ligeledes som på de eksisterende stalde. Der skal også opføres en stålsilo på 12 meter samt to fodersiloer på hver 9,14 meter. De nye siloer opføres ud mod Aabenraavej i tilknytning til den nye stald. Gødningsopbevaring sker i den eksisterende gødningshal på Aabenraavej 168.

Landskabet omkring staldanlægget

Ejendommen ligger i umiddelbar nærhed af et område, som i kommuneplanen er udpeget som særlig egnet til store husdyrbrug. Landskabet er et relativt åbent landskab med store marker, som stedvist er adskilte af enrækkede hegn. Helt lokalt er ejendommen dog afgrænset af en mindre nåleskvsbeplantning, som ligger på en bakkeknold bag ved staldene samt af Avnbøl Sned, som ligger vest-sydvest for ejendommen. Der er desuden flere store løvtræer i forbindelse med stuehuset.

Ejendommen ligger trukket lidt tilbage fra Aabenraavej, hvor fra den er meget synlig. Terrænet skråner jævnt op mod ejendommen fra Aabenraavej, hvor adgangsvejen er tydeligt markeret med allétræer. Der er flere større gårde i landskabet omkring staldene, som på dette sted er karaktergivende for landskabet.

Den nærmeste by er Ullerup, som ligger øst for ejendommen. Landskabet omkring ejendommen har kapacitet til at der kan indpasses landbrugsbyggeri, når dette sker med respekt for landskabets skala og karakter. Der løber en økologisk forbindelseslinje gennem Avnbøl Sned. Denne berøres ikke af byggeriet og der fjernes ingen hegn i forbindelse med byggeriet.

Visuelle forhold omkring den nye stald

Fra Aabenraavej er ejendommen synlig på strækningen fra Aabenraavej 165 (ca 300 meter øst for ejendommen) til Brobølvej (ca. 1 km vest for ejendommen). Der ligger dog en række træer langs en af adgangsvejene til Avnbøl Sned, som slører indsynet til ejendommen. Fra naboerne i Aabenraavej 164 og 166, som ligger på modsat side af Aabenraavej er staldene meget synlige. Dog vil allétræerne ved ejendommen særligt i sommerhalvåret virke som en afskærmende beplantning i forhold til staldene. Naboen i Aabenraavej 166 vil have direkte udsyn til staldene og til de nye siloer.

Den nye stald bliver opført i de samme materialer som det eksisterende anlæg eller i grå sandwichpaneler. Bygningen får samme orientering som de eksisterende stalde og derfor vil staldanlæggets samlede udtryk ikke forandres væsentligt. De nye siloer, som placeres foran

stalden vil dog blive meget synlige, særligt den nye stålsilo på 12 meter vil blive meget markant. Det er overfor kommunen godtgjort, at der vil være væsentlige ulemper forbundet med en placering ved den modsatte gavlende af stald 2 og at en placering ved de eksisterende siloer vil kræve en lang rørføring. Ansøger har i stedet foreslået, at der plantes omkring de nye siloer.

Miljømyndighedens vurdering

Placeringen af det nye byggeri er blandt andet bestemt af produktionen på ejendommen, hvor en sammenbygning med eksisterende bebyggelse er mest hensigtsmæssig. Staldanlægget fremstår som en meget regulær bygningsmasse. De eksisterende tekniske anlæg som siloer, gødningsopbevaring m.v. ligger bag ved staldene og er ikke markante.

Skovbeplantningerne og de store træer danner baggrund for staldene. Dette sammen med de mørke tage gør, at det samlede staldanlæg har et roligt udtryk og er passet fint ind i landskabet. Sønderborg Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg også efter udbygningen vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderedes tillige, at den nye driftsbygning ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet og at der derfor ikke er behov for at stille vilkår om ny beplantning langs den nye stald såfremt den nye stald opføres i de samme materialer og farver som de eksisterende stalde eller i grå sandwichpaneler. Der stilles vilkår hertil.

De nye siloer får derimod en fremtrædende placering og der stilles derfor vilkår om, at siloerne skal opføres i ikke-reflekterende materialer f.eks. matgalvaniseret stål samt at der skal etableres en afskærmende beplantning rundt om siloerne som angivet på bilag 1. Beplantningen skal bestå af minimum et trerækket hegn, som føres uden om de nye siloer. Hegnet skal bestå af hjemhørende arter hvor af 25 % skal være høje træer og 75 % skal være buske. De høje træer skal være jævnt fordelt mellem rækkerne og kan evt. bestå af 15 % almindelig ahorn og 10 % fuglekirsebær.

Det vurderes samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil være i strid med de landskabelige interesser i området.

3 Husdyrhold, staldanlæg og drift

3.1 Bygninger

Ejendommens bebyggede areal er på ansøgningstidspunktet ifølge BBR opgjort til 3.447 m². Der er ingen verserende byggesager på ejendommen.

Bilag 1 viser en situationsplan for det samlede husdyrbrug.

Udvidelsen sker til dels i de eksisterende bygninger og dels i en ny bygning. Ud over den nye stald opsættes også en ny silo til korn og to fodersiloer.

Oplysninger om bygningernes grundplan, bygningshøjde, taghældninger, bygningsmaterialer og farver, bebyggelsens fremtidige anvendelse med videre fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Oversigt over bygninger

Bygning	Grundplan	Bygnings-højde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1 (BBR 5)	1.186 m ²	7 m	20°	Røde mursten, sort eternittag	Æglæggende høner
Stald 2 inkl. pakkeri (BBR 4)	1.328 m ²	7 m	20°	Røde mursten, sort eternittag	Æglæggende høner
Stald 3 (ny)	2.290 m ²	9 m	20°	Materialer og farvevalg, som harmonerer med eksisterende stalde f.eks. enten som de eksisterende eller i grå sandwichpaneler	Æglæggende høner
Maskinhus (BBR 2)	438 m ²	7 m	20°	Betonelementer med søsten. Sort eternittag.	Opbevaring/lager
Garage (BBR 6)	87 m ²	7 m	30°	Hvide pudsede mursten. Sorte tagsten.	Garage
Stuehus (BBR 1)	190 m ²	7 m	30°	Hvide pudsede mursten. Sorte tagsten.	Beboelse
Eks. gastæt stålsilo	519 m ³	10,35 m	-	Stålplader	Opbevaring af korn – 415 tons
Ny gastæt stålsilo	1.287 m ³	12,64 m	-	Stålplader matgalvaniseret eller lys	Opbevaring af korn – 1.030 tons
Gødningscontainer	20 m ³	3 m	-	Jern	Opbevaring af gødning
Eks. fodersilo (Tune Tank FC40)	40 m ³	9,14 m	-	Eksisterende hvid stålsilo	Opbevaring af foder
Eks. fodersilo (Tune Tank)	16 m ³	6,55 m	-	Eksisterende hvid stålsilo	Opbevaring af foder

FC16)					
Ny fodersilo (Tune Tank FC40)	40 m ³	9,14 m	-	Ny hvid stålsilo	Opbevaring af foder
Ny fodersilo (Tune Tank FC40)	40 m ³	9,14 m	-	Ny hvid stålsilo	Opbevaring af foder

I forbindelse med udvidelsen af anlægget skal der bygges en ny stald på 2.290 m². Stalden forbindes ikke direkte med de øvrige bygninger. Der bliver desuden opsat en stålsilo til korn og 2 hvide glasfibersiloer med en højde på 9,14 m til foder. Der er i forvejen én stålsilo til opbevaring af korn og tre fodersiloer på ejendommen.

Der er desuden to samletanke a hver 20 m² til opsamling af vaskevand. Der er ingen vaskeplads, gyllebeholder osv. på ejendommen.

Ansøger driver også en ægproduktion på adressen Aabenraavej 168, som er beliggende ca. 300 m nordvest for Aabenraavej 167.

Der opbevares ikke handelsgødning, kemikalier osv. på ejendommen, da al markdrift foregår med udgangspunkt i bedriftens anden ejendom Aabenraavej 168.

Det planlagte byggeri forventes påbegyndt så snart der er meddelt godkendelse. Godkendelsen anses som udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejder skal færdiggøres i et rimeligt tempo og være afsluttet inden for et år.

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om at den nye stald skal opføres som beskrevet i de medsendte tegninger/skitser og at den skal opføres mht. farver og materialevalg som det eksisterende staldanlæg eller i grå sandwichpaneler. Ligeledes stilles vilkår om at de nye siloer opføres i ikke-reflekterende materialer f.eks. matgalvaniseret stål, se også afsnit 2.3.

Eventuelle afvigelser i forhold til det ansøgte, fx i afvigelser i grundplan og placering, vil blive vurderet i forbindelse med indsendelse af byggeansøgning. Bagatelagtige afvigelser vil kunne accepteres. Større afvigelser vil udløse krav om tillægsgodkendelse eller ny miljøgodkendelse afhængigt af den aktuelle situation.

Der stilles vilkår om, at godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejder skal færdiggøres i et rimeligt tempo og være afsluttet inden for et år. Er produktionen ikke fuldt gennemført til denne dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af perioden eller registreret i løbet af årene.

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at ansøger skal indhente byggetilladelser til de planlagte bygninger og anlæg hos Sønderborg Kommune, inden de opføres.

3.2 Husdyrhold

Landbruget drives som en konventionel skrabeægproduktion. Produktionen foregår efter alt ind/alt ud princippet. En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i 16-18 uger, indtil den er udvokset, klar til at kønsmodne og lægge æg. Kørt før æglægningen begynder, flyttes hønniken til ægproduktionsanlægget, her Aabenraavej 167. En høne i et skrabeægssystem kan producere æg i ca. 70 uger og holdes i denne periode i æglæggestalden. Hønen er dermed færdig som æglægger, når den er 86-88 uger gammel. Den ender typisk herefter som foder til mink eller lignende. Det sker typisk aflivning og forarbejdning i et mobilt anlæg på ejendommen.

Efter hvert hold høner rengøres staldene, hvorefter de desinficeres og der følger en tomgangperiode. Der er ingen dyr på ejendommen i tomgangsperioden.

Tabel 4 viser ejendommens årlige dyrehold/produktion udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder. Numrene i tabellen refererer til ansøgningskemaet opdeling i staldafsnit. Bilag 1 viser en situationsplan over anlægget, hvor de enkelte staldafsnit fremgår.

Tabel 4. Dyreholdets størrelse

Stald	Sektion	Art og vægtklasse/alder	Nudrift		Ansøgt drift	
			antal	DE	antal	DE
1		Årshøne, konsumæg, bure m. bånd	12.956	76,21	-	-
	1.1	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.235	30,79
	1.2	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.235	30,79
	1.3	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.235	30,79
2		Årshøne, konsumæg, bure m. bånd	16.094	94,67	-	-
	2.1	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.941	34,95
	2.2	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.941	34,95
	2.3	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.941	34,95
3	3.1	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.738	33,75
	3.2	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.738	33,75
	3.3	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.738	33,75
	3.4	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.738	33,75
	3.5	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.738	33,75
	3.6	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd	-	-	5.738	33,75
I alt			29.050	170,88	67.956	399,74

Miljømyndighedens vurdering

For at kunne kontrollere om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal, vægt og sammensætning af dyr – stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal.

Det maksimale antal DE på 399,7 DE må ikke overskrides. Der kan dog være situationer (eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m.), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det godkendte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstæn-

digheder overfor tilsynsmyndigheden. Det er op til tilsynsmyndigheden at vurdere, om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

3.3 Staldindretning

I forbindelse med udvidelse af produktionen ønskes det eksisterende burægssystem udskiftet med et volieresystem (etagesystem med hyppig udmugning) i de to eksisterende stalde. Gødningen fra stalddene fragtes via gødningsbånd til en container ved stalddene.

Bygninger, antal stipladser, gulvtyper og udmugningssystem fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Oversigt over bygnings anvendelse, antal stipladser, udmugningssystem og gulvtype.

Stald nr.	Anvendelse	Dyretype	Nudrift stipladser	Ansøgt stipladser	Udmugningssystem	Indretning og gulvtype
1	Konsumæg	Årshøne	13.248	16.356	Gødningsbånd	Voliere
2	Konsumæg	Årshøne	16.416	18.570	Gødningsbånd	Voliere
3	Konsumæg	Årshøne	-	35.868	Gødningsbånd	Voliere

Rengøring af staldanlægget

Efter hvert hold hønniker rengøres stalddene, hvorefter de desinficeres og der følger en tomgangsperiode. Der er ingen dyr på ejendommen i tomgangsperioden.

Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold, hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørsarealer ved porte og døre, samt afkast på ventilationen. Forrum og færdigfodersilo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte.

Rengøringen afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige staldteknologi:

Stalddene etableres som etageanlæg med gødningsbånd, som er bedste tilgængelige staldsystem til årshøner. Gødningsbånd i staldanlægget medfører udmugning 3 gange ugentligt og giver en ammoniakreduktion på 36 %.

Projektet overholder det generelle krav om 30 % reduktion af ammoniaktab i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre for konsumægsproduktioner.

BAT-niveauet for ammoniak er ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet til 6.741,23 kg N. Ammoniakemissionen for anlægget vil i ansøgt drift ligge på 6.512,46 kg N/år. Emissionen ligger dermed under BAT-niveauet.

I det ansøgte projekt indgår 3 gange ugentlig udmugning som en effekt på ammoniakemissionen. Der anvendes også reduceret fodring i forhold til normtal som et tiltag. Tiltagene reducerer ammoniakfordampningen med 2.676 kg /år.

Desuden korrigeres på indholdet af fosfor i foderet for at overholde BAT-niveauet for fosfor. Se mere under afsnittet 3.5 Fodring.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen har udsendt ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg”.

Sønderborg Kommune har beregnet emissionsgrænseværdien for det ansøgte projekt ud fra vejledningerne, se tabel 6. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at ansøgningen omfatter en etablering af en konsumægproduktion på over 200 DE i et nyt anlæg (staldsystemet ændres).

Tabel 6. Beregning af BAT-niveau for ammoniak

Produktionsgren	Antal årshøner	Antal DE	Kg NH ₃ -N/100 årshøner	Samlet emissionsgrænse-niveau – kg N
Skrabeæg	67.956	399,74	9,9	6.741,23 kg N

Beregningen viser, at det ansøgte projekt må have en samlet emissionsgrænseværdi på 6.741,23 kg H₃-N per år.

Da projektet har en ammoniakemission på 6.512,46 kg NH₃-N / år lever det op til BAT. Se nedenstående tabel 7:

Tabel 7. Ammoniakemission

	Ammoniakemission	Fosforudledning
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	6.741,23	10.684,6
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	6.512,46	10.563,71
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	228,77	120,89

Den faktiske ammoniakemission ligger under den vejledende emission beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning. BAT for ammoniakemission er dermed opfyldt for det aktuelle projekt.

BAT-niveauet for ammoniak overholdes ved at foderkorrigere og anvende hyppig udmugning. Se yderligere under afsnit 3.5 fodring.

BAT-niveauet for fosfor for det aktuelle projekt er også beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug ved konventionel produktion af slagtekyllinger.

Der anvendes den producerede mængde husdyrgødning i ansøgt drift inden afsætning til gødningsmodtager.

Tabel 8. Beregning af BAT-niveau for fosfor

Produktionsgren	Antal dyr	Antal DE	Kg P/DE	Samlet BAT-krav fosfor
Skrabeæg	67.956	399,74	26,1 x (170/166)	10.684,6

Normtalsberegningerne for skrabeægshøner er ændret fra at der før gik 166 årshøner på en DE til ny 170 årshøner. Denne korrektion er ikke gennemført i ansøgningsystemet www.husdyrgodkendelse.dk. Der er derfor korrigeret med en faktor 170/166 i beregningen i tabel 8.

BAT-niveauet for fosfor overholdes ved at foderkorrigere. Se yderligere under afsnit 3.5 fodring.

Hvis hele godkendelsen mod forventning ikke udnyttes, kan det udløse et tillæg til miljøgodkendelse efter en konkret vurdering. Ansøger skal dog til enhver tid kunne dokumentere, at det vejledende emissionsgrænseniveau for den etablerede produktion er overholdt. Der tages her udgangspunkt i de vejledende emissionsgrænseniveauer gældende på godkendelsestidspunktet. Dokumentation for dette skal være tilgængeligt ved ordinært tilsyn. Der stilles vilkår hertil.

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at projektet lever op til BAT, og at projektet kan realiseres i de ønskede staldbygninger med den ansøgte indretning, og at ansøger i fornødent omfang har redegjort for implementering af BAT i forhold til staldindretning.

3.4 Ventilation

Al ventilation på ejendommen er mekanisk. Ventilationstype, maksimal ventilation, antal afkast osv. tabel 9 herunder.

Tabel 9. Oplysninger om ventilation

Stald nr.	Ventilationstype	Maks. ventilation i m ³ /h	Antal afkast	Ventilationstype
Stald 1	Undertryk	51.333	I kip: 4 I gavl: 1	Undertryk, frekvensstyret
Stald 2	Undertryk	77.000	I kip: 6 I gavl: 1	Undertryk, frekvensstyret
Stald 3	Undertryk	140.000	I kip: 8-10 I gavl: 1-2	Undertryk, frekvensstyret

Der er undertryksventilation i alle stalde med indtag i sider og afkast i tagflader. For at sikre en optimal ventilation i staldene rengøres de mekaniske dele ved hvert holdskifte. For at undgå overventilering er der styring på anlægget, som kan regulere ift. Temperatur, luftfugtighed og vækstforløb.

Ventilationsdata logges i styringscomputer.

I alt forsynes den nye stald med ca. 8-10 ventilatorer. Ventilationsafkastet sker ved kip – eksklusiv gavlvventilatorerne. Der er ikke overdækning på ventilationsskorstenene, hvorved luften kastes mere lige op.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige teknologi for ventilation:

Der anvendes frekvensstyret ventilation som hindrer overventilering. Øget modstand i ven-

tilationssystemer undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans ved holdskifte. Rengøring noteres i en logbog.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre at ventilationen til enhver tid fungerer optimalt, herunder har det lavest mulige energiforbrug, stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal for ventilationsanlæggene. Der stilles også vilkår om, at ventilationen skal rengøres efter hvert hold ved holddrift. Datoer for rengøring og service skal noteres i journalen, som skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Sønderborg Kommune vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende.

Det er miljømyndighedens vurdering, at ventilationen af staldene lever op til BAT, når vilkår efterleves.

Ændringer af ventilationsarrangementer må kun ske efter forudgående accept fra Sønderborg Kommune.

3.5 Fodring

Foderet består af indkøbt foder til hønerne. Der fodres efter foderplan, som udarbejdes af en fjerkrækonsulent. Derved sikres det at det altid er den nyeste viden, som ligger til grund for foderplanen. På ejendommen blandes indkøbt foder med hvede. Der anvendes tørfodring.

Fodringen følger normerne for produktionsgrenen. Der fasefodres med flere foderblandinger, så foderet tilpasses hønernes behov.

Der tilsættes fytase til foderet. Fytase er et enzym, der tilsættes foderet og bevirker, at hønerne optagelse af fosfor øges, hvorved der udskilles en reduceret mængde fosfor med husdyrgødningen.

Foderet opbevares i fodersiloer som er placeret ved hver stald. Korn opbevares i stålsiloer med plads til hhv. 415 tons (eksisterende) og 1.000 tons (ny).

For at reducere udledningen af kvælstof og fosfor har ansøger valgt at foderkorrigere. Det vil sige at der i dette tilfælde anvendes en mindre mængde foder med et lavere fosforindhold i forhold til normen. Normen er 44,60 kg foder og i denne ansøgning anvendes 42,0 kg foder. Ligeledes er der justeret på proteinprocenten i foderet, hvor normen er 16,20 % og der anvendes 17,04 %. Endelig er fosforindholdet i foderet justeret ned fra normen på 0,5 til 0,476 % fosfor i foder. Ændringerne i forhold til normen fremgår af nedenstående tabel 10.

Tabel 10. Niveau af foderkorrektion i ansøgningen så BAT-niveau overholdes.

	Norm	Korrektioner foretaget i ansøgningen for at overholde BAT-niveauet
Foderforbrug	44,60	42,00
Fosforindhold i foderet	0,50	0,476

Proteinindhold i foderet	16,20	17,04
--------------------------	-------	-------

Miljømyndighedens vurdering

I henhold til EU's BREF-dokument er det forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Ansøger har valgt at foderkorrigere for at overholde BAT-niveauet. Der stilles derfor vilkår hertil.

Kommunen vurderer, at de tiltag, der praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne, samt at husdyrbruget lever op til husdyrgodkendelsens krav om at opfylde BAT mht. fodring, idet der fodres efter gældende normer.

3.6 Energi- og vandforbrug

El

Den primære anvendelse af el er til belysning og ventilation. Normen for strømforbrug i en æglæggerproduktion er 1.030 kWh pr. 167 årshøner. Der forventes et elforbrug på ca. 420.000 kWh pr. år.

Tabel 10. Forbrug af energi.

	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
El til produktionen	179.170 kWh	419.130 kWh

Der anvendes ikke fyringsolie på ejendommen. Staldene opvarmes kun i begrænset omfang med varmekanoner. Stuehus opvarmes med træpiller i stokerfyr.

Stald og inventar skal være tørt og opvarmet ved indsætning af nye dyr. Ved opstart af hold i vinterperioden, kan det være nødvendigt at opvarme staldene før dyrene bliver sat ind. Det kan derfor være nødvendigt med varmetilsætning i tilfælde af hård frost. Der er ikke faste varmeinstallationer i staldene. Derfor kan der kun ske varmetilsætning med mobile varmekanoner.

Ansøger oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger (BAT):

I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendigt og udvendigt. Derved undgås høj modstand i ventilationssystemet med deraf følgende højere strømforbrug. Ventilationen er trinvis styret med følere, som registrerer temperatur og luftfugtighed. Der er samme belægning i stalden i hele produktionsperioden. Variationen i ventilationsbehov stammer fra årstidsvariationen.

Belysningen i stalden styres via timerindstilling, som regulerer lyset i forhold til hønernes adfærd og alders-/udviklingstrin. Længden af lysperioden reguleres og følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin.

I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejderne optimale muligheder for at udføre deres arbejde. Lyset over pakkemaskiner følger krav i arbejdsmiljølovgivningen.

Vand

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af tabel 11.

Ejendommen er tilsluttet privat alment vandforsyningsanlæg og forsynes med vand fra Ullestrup-Avnbøl vandværk.

Der forventede vandforbrug er ca. 5.137 m³ årligt. Størstedelen af vandforbruget på ejendommen relaterer sig til forbrug af drikkevand til de æglæggende høner samt rengøring af pakkerum. Ved holdskifte i staldene anvendes som regel tør-rengøring, hvor staldene rengøres med luft.

Vandforbruget til drikkevand er anslået til ca. 1,8 gange foderforbruget, svarende til 42 kg foder x 67.956 årshøner x 1,8 = 5.137 m³. Forbruget af vaskevand anslås til ca. 60 m³. Det samlede vandforbrug anslås derfor til at blive ca. 5.197 m³.

Tabel 11. Forbrug af vand.

	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
Drikkevand	2.106 m ³	5.137 m ³
Vask af stalde	20 m ³	60 m ³
I alt	2.126 m ³	5.197 m ³

Ansøger oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Der rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlægget kan tør-rengøres med trykluft. Gødningsbånd og tværkanal vil eventuelt blive vasket med koldt vand. Det øvrige inventar bliver tør-rengjort. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion med et godkendt middel. Hvis der vaskes, anvendes iblødsætning og efterfølgende højtryksrensere. Der monteres spildreder under drikkeniplerne for at undgå drikkevandsspild. Der er daglig kontrol af vandforbruget for at opdage eventuelle lækager.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelig teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, eftersyn for lækager).

Miljømyndighedens vurdering

Forbruget af vand og el må antages at være proportionalt med, hvad der er normalt for denne type af fjerkræproduktion, da der anvendes normtal til beregning af vand- og strømforbrug.

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis elforbruget stiger over 420.000 kWh årligt, skal ejendommen gennemgås ved et energieftersyn. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos dit elselskab.

Der stilles vilkår om, at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal fremsendes miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis en eventuel besøgsrapport viser ener-

giforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter modtagelsen af rapporten.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst 5 år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

For at sikre at der sker en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at vandforbruget skal registreres årligt. Vandforbruget skal noteres i en driftsjournal og forevises miljømyndigheden på forlangende.

3.7 Spildevand herunder regnvand

Sanitært spildevand fra stuehuset ledes til trix-tank og videre til nedsivning.

Rengøringsvand fra rengøring af pakke- og ægrum opsamles i 2 samletanke på hver 20 m³. Samletankene tømmes efter behov på bedriftens udbringningsarealer.

Der er ingen fylde- eller vaskeplads på ejendommen og der håndteres ikke kemikalier, sprøjtemidler eller kunstgødning.

Tabel 12 viser en oversigt over spildevand.

Tabel 12. Oversigt over spildevand

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand fra pakke- og ægrum	20 m ³	60 m ³	Beholder for restvand	Ingen
Sanitært spildevand fra servicebygning	10 m ³	10 m ³	Septiktank	Bundfældning
Sanitært spildevand fra stuehus	170 m ³	170 m ³	Trix-tank	Bundfældning
Tagvand og andet overfladevand	2.200 m ³	3.800 m ³	Evt. forsinkelsesbassin	Ingen

Der er ingen befæstede arealer med afløb på ejendommen.

Afløbsforhold fremgår af bilag 2.

Ansøger skal i forbindelse med indsendelse af byggeansøgning også ansøge om udledningstilladelse hos Sønderborg Kommune, afdeling Vand og Jord.

Miljømyndighedens vurdering

Vurdering af spildevandsafledning til overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, men det indgår i vurdering af ansøgningen, om det kan forventes, at der kan findes en tilfredsstillende løsning for spildevandshåndteringen.

De beskrevne spildevandstyper kan opdeles i sanitært spildevand (fra stuehus), spildevand fra husdyrproduktionen (vask af pakke- og ægrum) samt uforurenede regnvand fra tage og omgivende arealer. Sønderborg Kommune vurderer, at når sanitært spildevand afledes til trix-tank og når spildevandet fra husdyrproduktionen ledes til opsamlingsbeholder og der meddeles udledningstilladelse med vilkår til det uforurenede regnvand, så sker udledningen på forsvarlig vis.

Der sker en forøgelse i den samlede tagflade med afløb på 2.290 m². Der skal ansøges om at udlede tagvandet fra det samlede anlæg. Ansøger har meddelt at der vil blive indsendt en ansøgning om udledning af overfladevand, når der indsendes en byggeansøgning. Denne godkendelse kan ikke tages i brug før der ligger en tilladelse til udledning af tagvand.

Sønderborg kommune vurderer, at udledningen af næringsstoffer i vandet fra tagflader og lignende, ikke vil skade miljøet, når vilkårene i udledningstilladelsen overholdes. Vilklårene vil blive nærmere beskrevet i denne tilladelse.

3.8 Affald

Der forekommer ingen olieprodukter og pesticidrester på ejendommen, da al markdrift foregår fra ansøgers anden ejendom, Aabenraavej 168.

Øvrigt affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Brændbart affald fx tomme fodersække osv. samles i en 500 l container på Aabenraavej 168.

Tabel 13 viser en redegørelse for håndtering af affald. Alle mængder er skønnede.

Tabel 13. Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Aabenraavej 168	Egen	Kommunal	0-50 l	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Aabenraavej 168	Egen	Kommunal	0-5 kg	16.01.07	06.05
Rester af bekæmpelsesmidler	Aabenraavej 168	Egen	Kommunal	0-50 kg	20.01.19	05.12
Tomme pesticid-dunke	Aabenraavej 168	Egen	Kommunal	0 kg	20.01.19	05.12
Spraydåser	Aabenraavej 168	Egen	Kommunal	0-5 stk	15.01.10	23.00
Kanyler i særlig beholder	Forrum	Egen	Godkendt aftager af risikoaffald	0,5 kg	18.02.02	66.00
Medicinrester	Forrum	Egen	Godkendt aftager af risikoaffald	0-1 kg	18.02.08	05.13
Batterier – alle typer	Aaberaavej 168	Egen	Kommunal	0-50 kg	20.01.33	77.00
Fast affald:						

Tom emballage (papir/pap)	Container på Aabenraavej 168	Godkendt transportør	Kommunal	0-450 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage(plast)	Container på Aabenraavej 168	Godkendt transportør	Kommunal	0-100 kg	15.01.02	52.00
Tomme medicin-glas	Forrum	Egen	Godkendt aftager af risikoaffald	0-3 kg	15..01.07	51.00
Lysstofrør og elsparepærer	Container på Aabenraavej 168	Godkendt transportør	Kommunal	Ca. 50 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	Container på Aabenraavej 168	Godkendt transportør	Kommunal	0-5 tons	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Container på Aabenraavej 168	Godkendt transportør	Kommunal		Afhængig af indhold	19.00

Døde dyr opbevares i lukkede spande og transporteres til Aabenraavej 168, hvor de afhentes af DAKA efter behov. Der leveres ca. 3-4 tons døde dyr til DAKA årligt fra Aabenraavej 167.

Miljømyndighedens vurdering

Husdyrbruget er opfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og ansøger skal selv sørge for sortering, opbevaring og bortskaffelse sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ.

Ejer skal sikre sig, at genanvendeligt affald bliver afleveret til et registreret genanvendelses-anlæg.

Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2011*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2011*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

Undtaget er dog bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*, som ikke gælder godkendelsespligtige virksomheder, og dermed ikke for denne ejendom. For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier, stilles der vilkår herom. Vilkårene vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*.

3.9 Råvarer og hjælpestoffer

Forbruget af energi og vand er beskrevet i afsnit 3.6.

Der anvendes ikke yderligere råvarer og hjælpestoffer til produktionen. Staldene opvarmes ikke.

Der opbevares ikke handelsgødning, såsæd, kemikalier, pesticider eller olie og smøremidler på ejendommen.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de råvarer og hjælpestoffer der anvendes på ejendommen ikke udgør en risiko for forurening af jord, overfalde- eller grundvand under forudsætning af den oplyste driftspraksis.

3.10 Driftsforstyrrelser eller uheld

Det vil være begrænset, hvad der kan opstå af uheld ved den pågældende produktion, idet der ikke opbevares kemikalier og flydende husdyrgødning ved anlægget. Der kan dog være risiko for bl.a. brand og strømsvigt.

Ventilations- og fodersystemer er udstyret med alarmer, som udløses ved strømsvigt. Der forefindes nødstrømsanlæg på ejendommen. Skadedyr såsom rotter bekæmpes effektivt, både for at sikre en høj foderhygiejne, men også for at undgå utilsigtet gnav i elektriske installationer.

Ejendommen og staldene renholdes, så brandrisikoen minimeres, og der forefindes brandslukningsudstyr på ejendommen.

Der er blevet indsendt en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse, se bilag 3, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer herunder strømsvigt og brand.

Miljømyndighedens vurdering

Det er vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Der er udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om godkendelse. Sønderborg Kommune vurderer at udarbejdelsen af en beredskabsplan i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal være let tilgængelig og opdateres efter behov, dog mindst andet 2. år.

Kommunen vurderer, at der etableres relevante alarmer m.v.

4 Gødningsproduktion og –håndtering

4.1 Gødningstyper og mængder

Der produceres i ansøgt drift 399,74 DE husdyrgødning.

Gødning fra staldene på ejendommen vil blive fjernet via gødningsbånd i etageanlægget 3 gange ugentligt og ført direkte ud i en gødningscontainer, som køres til Aabenraavej 168, hvorfra det samlet afhentes regelmæssigt af biogasanlæg, som modtager al gødning, både fast gødning og dybstrøelse, fra produktionen på Aabenraavej 167. På Aabenraavej 168 bliver gødningen opbevaret i 689 m² stort gødningshus indtil gødningen udbringes på egne arealer, aftalearealer eller afsættes til biogasanlæg i Tyskland.

I den ansøgte produktion produceres ca. 1,32 tons fast gødning pr. 100 årshøner svarende til 1.576,6 tons fast gødning fra produktionen.

Tabel 14 viser en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres og afsættes i den ansøgte produktion. Tabel 14 viser også en oversigt over indholdet af kvælstof og fosfor, samt produktionens størrelse i antal DE.

Tabel 14. Oversigt over husdyrgødning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Produceret fast gødning	31.815,42	7.919,25	65	299,80
Produceret dybstrøelse	9.639,12	2.644,46	45	99,93
Tilført fast gødning fra Aabenraavej 168	33.712,00	9.485,00	65	367,22
Afsat dybstrøelse – biogasanlæg	-9.639,12	-2.644,46	45	-99,93
Afsat fast gødning - biogasanlæg	-31.815,42	-7.919,25	65	-299,80
Afsat fast gødning	-9.505,31	-2.674,36	65	-103,54
I alt til rådighed	24.206,69	6.810,64	65	263,68

Fordelingen af udbringningsarealerne fremgår af tabel 15.

Tabel 15. Oversigt over husdyrgødning og gylleaftaler

	HA
Ejet og forpagtet areal	188,34
Aftalearealer	112,17

I alt	300,51
-------	--------

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at der er tilstrækkeligt areal til rådighed til den ansøgte produktion, når der fraføres den angivne mængde husdyrgødning til biogasanlæg.

Projektet er afhængigt af overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg. En forudsætning for miljøgodkendelsen er således, at en stor del af husdyrgødningen afsættes, og dette fastholdes med vilkår.

4.2 Opbevaring og håndtering af vaskevand

Ved holdskifte i staldene rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlægget kan tørrengøres med trykluft. Gødningsbånd og tværkanal vil eventuelt blive vasket med koldt vand. Det øvrige inventar bliver tørrengjort.

Det anslås, at den samlede mængde restvand, primært fra rengøring af pakke- og ægrum, udgør ca. 60 m³ i ansøgt drift.

Restvandet opsamles i 2 samletanke, se bilag 2 for placering, på hver 20 m³. Samletankene tømmes efter behov på udbringningsarealer.

Vaskevand fra rengøring af fjerkræstalde betragtes som restvand og kan i princippet udspredes hele året på harmoniarealer, såfremt jorden ikke er vandmættet, frosset eller sne-dækket.

Miljømyndighedens vurdering

Vaskevand fra fjerkræstalde defineres som restvand og kan dermed udspredes på arealer med plantedække og gødningsnorm. Restvandet må tilføres arealerne året rundt, men må ikke give anledning til unødige gener. Udbringningen af restvandet må desuden ikke finde sted på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækket jord.

Sønderborg Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende håndtering af vaskevand fra fjerkræstalde er tilstrækkelige til at regulere opbevaring og håndtering af vaskevandet.

4.3 Fast gødning og dybstrøelse

Gødning fra staldene på ejendommen vil blive fjernet via gødningsbånd i etageanlægget 3 gange ugentligt og ført direkte ud i gødningscontainer, som køres til Aabenraavej 168. På Aabenraavej 168 bliver gødningen opbevaret i gødningshus. På ejendommen opbevares fast gødning i gødningshus på 36,16 x 19,06 m, i alt 689 m² indtil udbringning på egne arealer, aftalearealer eller afsætning til biogas i Tyskland.

Dybstrøelse føres direkte til gødningscontainer ved rengøring af staldene mellem hvert hold og afsættes direkte til biogasanlæg fra Aabenraavej 167.

Kapacitetsberegning

Forudsætninger: Besætning: årshøne, konsum, voliere med gødningsbånd, skrabe høne, hvor der skal opbevares fast gødning fra de tre stalde fra samlet set 67.956 årshøner svarende til 399,72 DE.

Normproduktion af dybstrøelse pr. år i ansøgt drift:

$$(67.956 \text{ årshøner}/100) \times 0,32 \text{ tons} = 217,5 \text{ tons} = 290 \text{ m}^3$$

Normproduktion af fast gødning pr. år i ansøgt drift:

$$(67.956 \text{ årshøner}/100) \times 2,32 \text{ tons} = 1.576,6 \text{ tons} = 2.102 \text{ m}^3$$

Krav til opbevaringskapacitet:

Fast gødning: 9 måneder

Dybstrøelse: Ingen krav

Gødning fra staldene på ejendommen Aabenraavej 167 vil blive fjernet via gødningsbånd i etageanlægget 3 gange ugentligt og ført direkte ud i gødningscontainer på 20 m³. Dybstrøelse føres direkte til gødningscontainer ved rengøring af staldene mellem hvert hold. Gødningscontaineren køres til Aabenraavej 168 ca. 3 gange ugentligt (fast gødning) og ca. 15 gange ved afslutning af et hold, maksimalt én gang årligt (dybstrøelse). Gødning og dybstrøelse hentes samlet af biogasanlægget på Aabenraavej 168. Gødningen fra produktionen på Aabenraavej 168 bliver opbevaret i gødningshus på 36 x 19 m indtil udbringning på egne arealer, aftalearealer eller afsætning til biogasanlæg.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

Al gødning og dybstrøelse afsættes direkte til biogasanlæg.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger oplyser, at al gødning afsættes til Aabenraavej 168, hvorfra det leveres til biogasanlæg. Sønderborg Kommune stiller således vilkår om, at al fast gødning og dybstrøelse skal afsættes til biogasanlæg. Ligeledes stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares fast gødning eller dybstrøelse på Aabenraavej 167 ud over det, der kan være i gødningscontaineren.

4.4 Udbringning af husdyrgødning

Dette afsnit omhandler udbringning af husdyrgødning i form af fast gødning. Den samlede påvirkning af transport behandles i afsnit 5.4 Transport.

Al gødning og dybstrøelse fra Aabenraavej 167 afsættes til biogasanlæg. Gødning fra Aabenraavej 168 udspreddes eller afsættes. Der bliver ikke udbragt gødning direkte. Der anvendes bredspredning. Ved udspreddning på sort jord overholdes de gældende regler for maksimal nedmuldningstid.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt husdyrgødning. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Ansøger oplyser følgende om bedste udbringningsteknik:

Gødning fra fjerkræ bredspredes normalt, da det er den eneste udbringningsform til denne type gødning.

Ved hjælp af mark- og gødningsplaner tilpasses mængden af gødning til den enkelte afgrødes forventede behov. Der tages bl.a. højde for jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der køres ikke på vandmættet, oversvømmet eller snedækket arealer. Til vandløb holdes altid min. 2 meter bræmmer.

Da det kun er lovligt at udbringe 15-20 % mindre kvælstof end planternes behov inklusiv handelsgødning, er det et kraftigt incitament til at udnytte husdyrgødningen optimalt.

Ansøger vil derfor søge den mest optimale udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, for at minimere mængden af fordampet ammoniak mest muligt og udnytte mængden af næringsstoffer mest muligt.

Der anvendes bredspreader til udspredning af hønsemøget. Dette er ifølge BREF den bedste metode til udbringning af fast husdyrgødning.

Miljømyndighedens vurdering

Dette afsnit omhandler udbringning af husdyrgødning i form af fast gødning. Den samlede påvirkning af transport behandles i afsnit 5.4 Transport.

Det vurderes, at der er valgt de mest hensigtsmæssige kørselsveje og at der ikke er væsentlige gener for omkringboende ved udkørsel af gylle, når det gøres som beskrevet og efter gældende lovgivning.

Der stilles vilkår om, at der efter udspredning på marken skal sikres, at der ikke spildes fast gødning på vejen. Eventuelt spild på vejen skal fjernes. Endvidere stilles vilkår om, at lejet personale/maskinstation skal gøres bekendt med vilkår, der vedrører udbringning af husdyrgødning.

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard at anvende bredspreader til udspredning af hønsemøget. Herudover vurderes det, at efterlevelse af gældende lovgivning som beskrevet i redegørelsen er BAT.

5 Forurening og gener fra husdyrbruget

5.1 Ammoniak og natur

Ammoniakreduktionskravet

Fordampningen af ammoniak fra anlægget vil ske fra staldene og lagre af husdyrgødning.

Beregninger, der er foretaget ud fra Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsssystem viser, at fordampningen af ammoniak fra den ansøgte drift er på 6.512,46 kg NH₃-N pr. år.

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav til reduktion på 30 % af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Ansøger har opfyldt kravet til ammoniakreduktion på 30 % ved at foderkorrigere og ved at foretage udmugning 3 gange ugentligt i alle staldafsnit.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøgningen er indsendt med et krav om 30 % reduktion af ammoniakemissionen. Ammoniakreduktionskravet er opfyldt. Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om ammoniakreduktion er opfyldt ved at foderkorrigere på råprotein og fosforindholdet i foderet og ved at muge ud 3 gange ugentligt i alle staldafsnit. Vurderingen er foretaget på baggrund af de tal, som fremgår af ansøgningskemaet. Vilkår til overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav er stillet i de øvrige afsnit.

Beskyttet natur

Sønderborg Kommune har foretaget en vurdering af det ansøgte anlægs mulige påvirkning af naturforholdene indenfor en bufferzone med radius på 1000 meter fra det ansøgte. Vurderingen af udvidelsens konsekvens for naturforholdene sker bl.a. på baggrund af beregninger af depositionen fra anlægget, der fremgår af nedenstående tabel 16 og en konkret vurdering af naturlokaliteterne, som fremgår af tabel 17. Lokaliteternes placering fremgår af bilag 4. Der er vurderet på beskyttet ammoniakfølsom natur, som i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 inddeles i kategori 1, 2 og 3 -natur. Her ud over vurderes der på levesteder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, fredede dyr og planter samt rødlistede arter.

Tabel 16. Beskrivelse af naturlokaliteter i nærheden af Aabenraavej 167.

Naturpunkt	Beskrivelse	§ 7 natur	Retning	Afstand (meter)	I alt (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
2488	Potentiel ammoniak følsom skov. Tidligere askemose		vest	190	4,6	2,4
2489	Moseareal i ammoniak føl-	kat. 3	sydvest	400	0,6	0,3

	som skov					
2454	Mose og ammoniakfølsom skov	Kat. 3	sydvest	400	0,3	0,1
794	Sø		øst	485	0,9	0,4
788	Sø		sydvest	870	0,1	0,1
2175	Overdrev	Kat. 3	sydvest	870	0,1	0,1
1697	Mose	Kat. 3	øst	1.220	0,2	0,1
656	Eng		sydøst	1.440	0,1	0,0
728	Mose	Kat. 3	nord-vest	1.300	0,2	0,1
719	Overdrev	Kat. 3	nord-vest	1.770	0,1	0,0
1660	Overdrev	Kat. 3	nord-vest	2.030	0,0	0,0
A	Sø		syd	130	1,6	0,7
B	Sø		nordøst	360	1,5	0,7
C	Mose	Kat. 3	vest	1.100	0,3	0,2
D	Mose	Kat. 3	nord	1.520	0,1	0,1
E	Eng		nord	1.560	0,1	0,0
	Natura2000, sydøst	Kat. 1	sydøst	4,2 km	0,0	0,0
	Overdrev	Kat. 2	syd	3,7 km	0,0	0,0

Table 17. Oversigt over natur beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven § 3 (NBL § 3) inden for 1.000 meter fra anlægget samt angivelse af om der er registreret bilag IV arter.

Id.	Depositions beregning		nbl.	hgl.	Habitatdir. Bilag IV
Naturpunkt	Merbelastning	Naturtype	§ 3	§ 7	Potentielle Bilag IV

					arter
2488	2,4	udtørret mose			
2489	0,3	skovmose (lille)			
2454	0,1	skovmose (stor)	x	x	
794	0,4	sø	x		x
788	0,1	sø	x		x
2175	0,1	overdrev	x	x	
1697	0,1	mose	x	x	
656	0,0	eng	x		x
728	0,1	mose	x	x	
719	0,0	overdrev	x	x	
1660	0,0	overdrev/eng	x	x	
787		sø	x		x
2455		sø	x		
790		sø	x		
791		sø	x		
792		sø	x		
793		sø	x		
799		sø	x		
795		sø	x		
2456		sø	x		
726		sø	x		x
A	0,7	sø	x		
B	0,7	sø	x		
C	0,2	mose	x	x	
D	0,1	mose	x	x	

E	0,0	eng	x		
	0,0	Natura 2000			
	0,0	§ 7 overdrev	x	x	

Kategori 1 natur

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Natura 2000 områder

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 områder til det ansøgte projekt på Aabenraavej 167 er Habitatområde nr. 94 Rinkenæs skov, Dyrehaven og Rode skov, som ligger ca.4,2 km mod sydøst.

Naturtyperne i Natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den lavest maksimalt tilladelige merdeposition 0,2 kg N/ha/år. Merdepositionen til området er beregnet til 0 kg N/år.

Udpegningsgrundlaget for habitområdet er:

- Stor vandsalamander
- Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- Næringsrige Søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- Hængesæk og andre kærsmfund dannet i flydende vand
- Kilder og væld med kalkholdigt vand
- Riggær
- Bøgeskove på morbund med kristtorn
- Bøgeskove på muldbund
- Egeskove og blandskov på mere eller mindre rig muldjord
- Skovbevoksede tørvemoser
- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld
- Hvepsevåge
- Rørhøg
- Isfugl

Væsentlig trusler mod habitatområdets naturværdier:

- Arealreduktion/fragmentering er en meget væsentlig trussel for områdets rigkær, der er kortlagt som små spredte forekomster, der er særligt udsatte for påvirkninger fra mgivelserne. Som følge af de små arealer og fragmenteringen har naturtypernes tilknyttede plantearter
-
- samt vandsalamander øget risiko for at uddø i området, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og så store bestande af de pågældende arter, ligesom arterne har dårlige spredningsmuligheder mellem levesteder.
-
- Næringsstofbelastning: Det gælder for alle kortlagte naturtyper i Natura 2000-området, at de er negativt påvirket af luftbåret kvælstof. For alle de kortlagte na-

turtyper er den nedre tålegrænse overskredet. For den næringsfattige naturtype hængesæk samt skovnaturtyperne,

- er den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning overskredet på hele arealet. Søerne i habitatområdet påvirkes af næringsstofftilførsel fra omgivelserne og er forholdsvis næringsrige. Flere af søerne anvendes til ekstensivt karpeopdræt. Karper kan udøve en negativ påvirkning af miljøtilstanden i søer, primært ved deres fødesøgning, der forårsager at der ophvirvles bundmateriale og næringsstoffer. Tilstedeværelsen af karper kan således resultere i nedsat sigtddybde, flere planktonalger og en reduktion i mængden og udbredelsen af undervandsplanter.

-

Tilgroning: Flere af områdets forholdsvis næringsrige søer er i fare for at gro til. De lysåbne arealer omkring Humlebjerg-søerne er også udsatte for tilgroning.

Uhensigtsmæssig hydrologi: Bortset fra de kunstige opstemninger af søerne, er områdets hydrologi nogenlunde naturligt. Afvandingsgrøfterne i skovmoserne i Rinkenæs og Kværs Skove er efterhånden sløjfet.

- Uhensigtsmæssig drift: Ophør med gamle driftsformer i elle- og askeskov kan være en trussel mod skovnaturtyperne, særligt hvor driftsformen har lang kontinuitet. Arealet med stævnet el er i dag udlagt til urørt skov. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- I området er der registreret trusler fra intensiv skovdrift i form af kørsel i skovbunden i skovnaturtypen ege-blandskov. Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til andre træarter.

Invasive arter: Flere steder er der konstateret bestande af de invasive arter kæmpepileurt og japan-pileurt.

-

Forstyrrelser: Gråstenskovene er meget besøgte, og rekreativ anvendelse af områderne rummer en risiko for forstyrrelser af ynglefuglene på udpegningsgrundlaget.

Da anlægget kun kan påvirke området med ammoniak, er der kun vurderet på denne påvirkning i dette afsnit.

Miljømyndighedens vurdering

Depositionsberegningen viser, at bedriftens påviselige andel af den luftbåren N-belastning af terrestriske naturtyper i habitatområderne er marginal og øget ammoniaktab som følge af etableringen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget N-deposition i habitatområderne.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur omfatter følgende ammoniakfølsomme naturtyper, som er beliggende uden for Natura 2000 områder: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I disse områder er den højst tilladelige totaldeposition 1 kg N/ha pr. år.

Nærmeste registrerede kategori 2 areal, er et overdrev ved Adsbøl, som ligger 3,7 km syd for ejendommen. Der er ved gennemgang af naturen inden for 1000 meter til ejendommen ikke fundet anden natur, som hører under kategori 2.

Det påviselige ammoniakbidrag til overdrevet er beregnet til 0 kg N/ha/år i både totalbelastning og mer-belastning.

Miljømyndighedens vurdering

Da overdrevet påvirkes med under 1 kg N fra projektet, vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke skal stilles supplerende vilkår.

Kategori 3 natur

Kategori 3 natur omfatter heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. For kategori 3 natur gælder, at kommunen kan stille krav om en maksimal mer-deposition på 1 kg N/ha/år.

Inden for 1000 meter fra Aabenraavej 167 findes flere områder der sandsynligvis hører under kategori 3.

Mose:

Naturpunkt nr. 2454, beliggende 360 meter sydvest for anlægget. Merdepositionen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Overdrev:

Områderne med naturpunkt nr. 2175 beliggende 870 meter sydvest for ejendommen. Merdepositionen er i naturpunkt 2175 beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Skov:

Avnbøl Sned, som ligger 170 meter vest for ejendommen, består af gammel skov, som fremgår af de lave målebordsblade fra 1877-1920. Skoven indeholder stævnedede hasseltræer, gamle skovmoser og en spredt forekomst af orkidéer. Kommunen har besigtiget skoven i den østlige del af skoven. I den sydøstlige del – omkring naturpunkt 2489 og 2454 – blev der fundet følgende ammoniakfølsomme arter: Hvid anemone, tyndakset gøgeurt (i skovlovens § 25), bøg, mose-bunke, almindelig milturt, almindelig mjødurt, almindelig gedeblad rødél (6), engriflet hvidtjørn (6), miliegræs (6), hassel (6), ahorn (6), ask (6), almindelig vorterod (6). Endvidere er plantearter, der har en relativ lav værdier i Ellenbergs indikatorværdier (skala fra 1-9) for kvælstof, nævnt. Dette beskriver planternes foretrukne levested mht. tilgængelig for kvælstof (Ellenberg's Indicator Values for British Plants: Technical Annex (ECOFAC Research Report) i kombination med liste over danske arter fra DCE)). Det nordøstlige areal med naturpunkt 2488 er en tidligere askemose. Arealet vurderes at opfylde alderskriteriet for ammoniakfølsom skov, men indeholder ikke samme gammelskovsvegetation, som arealer i skovdelen syd for.

Den lokale baggrundsdeposition for kvælstof ligger i en stor del af det undersøgte område i intervallet 21,6 – 23,5 kg N/ha/år og er derfor allerede høj i forhold til den harmoniserede tålegrænse for bøgeskov (anbefaling fra UN/ECE (2004) ligger på 10-20 kg N/ha år).

En udvidelse af bedrift kan give et merbidrag til ammoniakdepositionen, som vil hindre bevaringsmuligheden for en næringsstoffølsom skov.

Konklusion i forhold til husdyrbrugsloven

Med viden om, at skovens alder med stor sandsynlighed er større end 200 år, jf. ovenstående og efter fund af flere arter med lav tålegrænse for kvælstofpåvirkning, vurderer Sønderborg Kommune, at skoven kan falde ind under "kategori 3" som ammoniakfølsomme skov. Det undersøgte skovareal sydvest for ejendommen vurderes derfor at tåle en maksimal merdeposition 1,0 kg N/ha pr. år.

I stævningssskovens sydøstlige del, særligt omkring skovmoser, naturpunkt. nr. 2489, som ligger 400 meter sydvest for anlægget og naturpunkt 2454, som ligger 360 meter sydvest for anlægget, er merdepositionen fra anlægget beregnet til henholdsvis 0,3 og 0,1 kg N/ha/år.

I den tidligere askemose vest for ejendommen (naturpunkt 2488), er merdepositionen fra ejendommen beregnet til 2,4 kg N/ha/år. Det vurderes dog, at arter, som er fundet i dette område af skoven ikke er særligt ammoniakfølsomme.

Da depositionsberegningerne viser, at der ikke vil ske en merdeposition > 1 kg N/ha/år til lokaliteterne er der ikke taget konkret stilling til om moser, overdrev og stævningssskov er ammoniakfølsomme.

Miljømyndighedens vurdering

Da alle naturpunkter under kategori 3, som kommunen har vurderet til at være ammoniakfølsomme påvirkes med under 1 kg N fra projektet, vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke skal stilles supplerende vilkår.

Bilag IV-arter

Af faglig rapport fra DMU nr. 635 (håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) fremgår en oversigt over arternes udbredelse i grid på 10 X 10 km fordelt over hele landet.

Af listen og ud fra kommunens egne registreringer fremgår at følgende arter registreret i nærområdet til Aabenraavej 167:

Dværgflagermus	(Pipistrellus pipistrellus)
Brunflagermus	(Nyctalus noctula)
Sydflagermus	(Eptesicus serotinus)
Pipistrellflagermus	(Pipistrellus pipistrellus)
Løvfrø	(Hyla arborea)
Løgfrø	(Pelobates fuscus)
Lille vandsalamander	(Triturus vulgaris)
Stor Vandsalamander	(Triturus cristatus)
Spidssnudet frø	(Rana arvalis)
Butsnudet frø	(Rana temporaria)
Skrubtudse	(Bufo Bufo)

Sønderborg Kommune har flere konkrete oplysninger om forekomst af særligt beskyttede arter. Det gælder naturpunkt nr. 788 og 656, hvor der tidligere er registreret forekomst af lille vandsalamander. Depositionsberegninger ved naturpunkt 788 og 656 viser en stigning i ammoniakdepositionen på henholdsvis 0,1 og 0,0 kg N/ha/år.

Sønderborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt på kort sigt umiddelbart kun kan påvirke forekomsten af padder. De øvrige arter vurderes at være mindre påvirkelige af projektet i forhold til levested og fødesøgning.

Rødlistede dyr og planter

”Rødliste 2007” er en fortegnelse over forsvundne, truede, sårbare og sjældne plante- og dyrearter i Danmark. Formålet med listen er dels at danne grundlag for arbejdet med at opretholde naturens mangfoldighed i Danmark og dels opfylde internationale forpligtelser i forhold til Biodiversitetskonventionen.

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af rødlistede dyr og planter i området.

Miljømyndighedens vurdering

Flagermus-arterne anvender gamle, hule træer og bygninger som f.eks. lader som dagskjul og i visse tilfælde også som yngle- og overvintringssted. Fødesøgning finder sted i det åbne land, langs skovbryn, i haver og over vandområder. Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen af dyreholdet på ejendommen ikke vil påvirke gamle træer eller eksisterende bygninger med mulige dagskjul eller flagermusenes fødesøgningsmuligheder over det åbne land.

Depositionsberegningerne viser, at projektet ikke vil medføre en tilstandsændring af dette ved naturpunkt nr. 788 og 656.

Sønderborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt på kort sigt umiddelbart kun kan påvirke forekomsten af padder ved at levestedet ændres pga. påvirkning med ammoniak. I lighed med vurderingerne i forhold til kategori 3 natur, vurderer Sønderborg Kommune, at en påvirkning på under 1 kg N/ha/år, ikke vil påvirke naturpunkt 788 og 656 negativt.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil have indvirkning på forekomsten af rødlistede arter.

5.2 Lugt

Produktionen kan medføre lugtpåvirkning af ejendommens nærmeste omgivelser, som er beboelses- og andre landbrugsejendomme.

Lugtgeneberegningerne viser, at alle geneafstandskrav for lugt er overholdt, og udvidelsen af produktionen forventes således ikke at give anledning til mærkbare gener for ejendomme i landzone.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. I tabellen fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret vindretning.

Afstandskrav mht. lugtgener skal måles til staldanlæggets lugtmæssige centrum. Afstanden herfra er ca. 320 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Aabenraavej 164), mens

den beregnede geneafstand for den ansøgte produktion er beregnet til ca. 126,71 m til nabo-beboelse. Geneafstandskrav for lugt er dermed overholdt, se tabel 18.

Tabel 18. Oversigt over lugtberegning

Områdetype	Samlet ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone, Ullerup - erhvervsområde	400,70	-	~730 m
Samlet bebyggelse Ullerup, Vestvejen 3	225,25	-	~1.000 m
Enkelt bolig Aabenraavej 164	126,71	-	~320 m

Nærmeste samlede bebyggelse tager udgangspunkt i beboelsen Vestvejen 3 i Ullerup. Afstanden fra anlægget til denne bolig er ca. 1.000 m. Den korrigerede geneafstand er beregnet til 225,25 m. Lugtgenekravet er dermed overholdt.

Nærmeste byzone er ved erhvervsområdet nordøst for ejendommen, der er beliggende ca. 730 m fra anlægget. Geneafstanden er 400,70 m. Lugtgenekravet er her ligeledes overholdt.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Lugtgenefastandene er beregnet som for fuld besætning.

Miljømyndighedens vurdering

Lugtemission forekommer fra staldanlægget og fra gødningshåndtering. Staldanlægget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type animalsk produktion. Der opbevares ikke husdyrgødning på ejendommen.

I forbindelse med sagsbehandlingen af denne sag har Sønderborg Kommune stillet et spørgsmål til Miljøstyrelsens help-disk ang. spejderhyttens status i forbindelse med lugtberegningerne.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig i landzone er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Landzonen betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboerne i landzonen skal tåle en del lugtgener, men hvor lugtgenerne anses for at være under tålegrænsen for boliger på landet.

Sønderborg Kommune vurderer, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for de omkringboende er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

5.3 Fluer og skadedyr

Der holdes generelt rent og ryddeligt på ejendommen, og der foretages en intensiv bekæmpelse af rotter i samarbejde med det godkendte kontrolfirma Nomus A/S. Bekæmpelsen foregår som led i egenkontrolordningen efter HACCP. Der er ingen fluer fra driftsbygningerne.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen ikke medfører risiko for tilhold af skadedyr og forekomst af fluer.

Der stilles der vilkår om, at opbevaring af foder samt rengøring af arealer omkring fodersiloer sker på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

5.4 Transport

Til- og frakørsel til ejendommen sker via Aabenraavej. Transporterne sker primært i dagtimerne fra kl. 6.00 til kl. 18.00. Der kan dog forekomme transporter uden for dette tidsrum og også i weekender. Det forventes, at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Produktionen foregår som en alt ind – alt ud produktion. Det betyder, at alle hønniker sættes ind på én gang. Dyrene leveres i lastbiler uden anhænger. Tilsvarende sker afhentning af høner på én gang. Afhentning foregår i lastbiler med anhænger.

Når der hentes æg, leveres der samtidig ny emballage. Det sker ca. hver tredje dag. Det sker som udgangspunkt i hverdagene men kan forekomme søn- og helligdage.

Der overføres løbende dyr til Aabenraavej 168, hvor DAKA afhenter ca. én gang ugentligt. Transporten til Aabenraavej 168 sker én gang ugentligt i sommerhalvåret og én gang hver 14. dag i vinterhalvåret.

Der transporteres fast gødning i gødningscontainer fra Aabenraavej 167 til Aabenraavej 168 3 gange ugentligt hvorfra der sker afhentning til biogas.

Gødningscontainer med dybstrøelse køres også til Aabenraavej 168, hvorfra det afhentes samlet til biogasanlæg. Dybstrøelse fjernes højst én gang årligt ved holdskifte.

I nudrift leveres der foder ca. hver 3. uge og i ansøgt drift hver 10. dag.

Tabel 19 viser det skønnede antal transporter i nu- og ansøgt drift. Det skal bemærkes, at antallet ikke er bindene.

Tabel 19. Oversigt over skønnede antal transporter til og fra Aabenraavej 167 ad offentlig vej.

Art	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Levering af hønniker	7	14
Gødning til gødningshus	100	0
Døde dyr til Aabenraavej 168	40	40
Levering af foder	17	36

Afhentning af høner	3	6
Afhentning af æg	104	104
Afhentning af dybstrøelse til biogas via Aabenraavej 168	0	15
Afhentning af fast gødning til biogas via Aabenraavej 168	0	105
Maksimalt i alt	271	320

Miljømyndighedens vurdering

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Aabenraavej er i forvejen en befærdet vej, hvorpå der kører en del tung trafik. Det vil derfor ikke betyde for vejforholdene på Aabenraavej at produktionen udvides.

Da ind-/udkørsel til anlægget vurderes til at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og i forhold til trafik hensyn, og da intern trafik på ejendommen vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne, stilles ingen vilkår til kørselsveje.

Sønderborg Kommune vurderer, at de anførte transporter til og fra ejendommen er på et niveau, der kan forventes af denne type husdyrproduktion.

Sønderborg Kommune gør i øvrigt også opmærksom på afgørelse J. nr. MKN-130-00045 af 28. september 2010 fra Miljøklagenævnet. Det fremgår af denne afgørelse, at: "Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug".

5.5 Støj og vibrationer

Der vil forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder 1-2 gange ugentligt. Det tager ca. 30 min. at blæse foderet af pr. gang.

Ventilation af staldanlægget kan være en kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden, hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet en automatisk styreenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

Ud over ventilationen er det begrænset, hvor meget støj, der vil være fra produktionen, og hovedparten vil være i forbindelse med holdskifte. Der vil således kunne forekomme støj ved modtagelse eller afhentning af dyr fra ejendommen og ved rengøring af staldene.

Angivelse og placering af støjklender, der kan væsentlige støjgener for omgivelserne er angivet i tabel 20.

Tabel 20. Oversigt over støjklender og deres placering

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På samtlige staldafsnit	Døgnet rundt – året rundt
Levering af foder	Ved fodersiloerne	30 min. pr. leverance

Miljømyndighedens vurdering

Som tidligere nævnt ligger ejendommen i det åbne land, som er udlagt til landbrugsområde. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjmålinger eller –beregninger. Sønderborg Kommune vurderer, at da anlægget ligger i landzone må naboer påregne støjgener i mindre grad fra landbrugsproduktionen. På den baggrund vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke er behov for at sætte specifikke støjvilkår til husdyrbruget. Der fastsættes de generelle støjgrænser for virksomheden i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (fx pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes.

5.6 Støv fra anlæg og maskiner

Foderhåndtering vil ikke være forbundet med væsentlige støvgener, idet foderopbevaring og udfodring sker via et lukket system.

Der kan desuden forekomme støvgener i tørre perioder ved kørsel på grusvej. Kørsel på vejen er især koncentreret i de perioder, hvor der er holdskift.

Miljømyndighedens vurdering

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.7 Lys

Ejendommens anlæg er belyst med almindelige udendørs gårdlamper, som styres af lysur. Denne belysning vurderes ikke til at være til gene for naboer.

Inde i æglæggestaldene styres belysningen efter timerstyrede lysprogrammer, som optimerer dyrevelfærd og produktion. Der er ingen vinduer i staldbygninger til fjerkræ og ingen lysplader i tagfladerne. Det forventes således ikke en væsentlig fjernvirkning af belysningen på ejendommen.

Miljømyndighedens vurdering

Anlæggets placering og den nye beplantning omkring anlægget vurderes til at yde en tilstrækkelig afskærmning imod lysgener for omboende. Sønderborg Kommune vurderer derfor at der ikke er grund til at stille yderlige vilkår.

6 Beskrivelse og vurdering af arealerne

6.1 Udbringningsarealerne

Alle bedriftens arealer blev godkendt d. 26. december 2009 i forbindelse med godkendelse af Aabenraavej 168. Al husdyrgødning fra Aabenraavej 167 afsættes fremover til biogas. Der afsættes således fremover kun 263,68 DE eller 24.206,69 kg N og 6810,64 kg P på bedriftens arealer fra produktionen på Aabenraavej 168.

Der udbringes således husdyrgødning svarende til 263,68 DE på bedriftens 188,34 ha, hvilket svarer til 1,4 DE/ha.

Herud over råder ejendommen over aftalearealer svarende til 112,17 ha som er beliggende i Aabenraa Kommune. Disse arealer blev vurderet af Aabenraa Kommune i forbindelse med godkendelse af ejendommen på Aabenraavej 168 i 2009.

Miljømyndighedens vurdering

På baggrund af de indsendte oplysninger, vurderes det, at harmonikravet er opfyldt og at der ikke sker miljømæssige ændringer i forhold til arealerne som følge af projektet. Bedriftens udbringningsarealer er godkendt i miljøgodkendelsen af Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg fra d. 26. december 2009. Denne godkendelse skal revurderes senest d. 26. december 2017. Der stilles således ingen vilkår i forhold til arealerne i denne godkendelse af Aabenraavej 167, bortset fra at den overskydende gødning, svarende til 228,86 DE skal afsættes til biogasanlæg.

7 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Der er BAT for følgende områder:

- Foder, se afsnit 3.5
- Staldindretning, se afsnit 3.3
- Forbrug af vand og energi, se afsnit 3.6
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning - se afsnit 4.3
- Udbringning af husdyrgødning – se afsnit 4.4
- Management (ledelses- og kontrolfunktioner) behandles herunder.

BAT for Management

Godt landmandsskab er en vigtig del af BAT. Selv om det er svært direkte at kvantificere miljøfordele, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse bidrager til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensiv produktion. I henhold til BREF-dokumentet er det BAT:

- At identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for driftspersonale
- At føre journal over vand- og energiforbrug
- At føre journal over forbrugt mængde husdyrfoder og opstået spild
- At føre journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- At have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- At iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand
- At holde faciliteter rene
- At planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, så der sker mindst muligt spild
- At planlægge gødskning af markerne optimalt

Husdyrbruget angiver at der anvendes BAT som følger:

- Personalet bliver oplært i pasning af fjerkræ. Ejer eller uddannet personale vil stå for det daglige tilsyn.
- Der foretages datalogning af foderforbrug, vandforbrug, dødelighed, ægproduktion og ventilation.
- Der benyttes en staldtavle og logbog til daglig kontrol med foderforbrug, vandforbrug, kølerumstemperatur, dødelighed og ægproduktion.
- Der noteres også uregelmæssigheder i forhold til driften eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt mv.
- Dato for rengøring ved holdskifte noteres.
- Anlæggets drift kontrolleres ugentligt, når produktionsdata bliver opgjort.
- Bedriften anvender et HACCP egenkontrolprogram specielt tilrettet konsumægsproduktion
- Bygningerne bliver tjekket udvendigt og indvendigt, sammen med anlægget og inventaret i forbindelse med holdskifte.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.
- Der udarbejdes årligt markplan, gødningsplan og sprøjteplan og gødningsregnskab.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug. Der skal føres en driftsjournal for ventilationen.

Endvidere er der stillet vilkår til at der skal udarbejdes en beredskabsplan, som skal opdateres minimum hvert 2. år. Kommunen vurderer, at ansøger lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

Staldindretning

Staldindretningen ændres i forbindelse med denne miljøgodkendelse. Etageanlæg med gødningsbånd er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blade og er bedst tilgængeligt staldsystem. Der udmuges 3 gange ugentligt, hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra anlægget.

Foder

Der anvendes optimerede foderblandinger, fasefodring og foder tilsat fytase. Der ud over

foderkorrigeres mht. mængden af foder pr. årshøne og indholdet af råprotein og fosfor i foderblandingerne.

Sønderborg Kommune vurderer, at teknologierne for denne ægproduktion svarer til det teknologiniveau, der er beskrevet i "EU-kommissionens reference-dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ". Sønderborg Kommune vurderer derfor, at disse tiltag er tilstrækkelige til at de vejledende emissionsgrænseniveauer er overholdt og at ejendommen derfor lever op til BAT.

Forbrug af vand og energi

Der vil blive anvendt lysstyring og lysdæmpning samt frekvensstyret ventilation der medfører at strømforbruget holdes på et minimum. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal driftstid.

Der er drikkepipler placeret højt i buret for at lette hønernes vandoptagelse. Der monteres spildrender under niplerne. Der er daglig kontrol af vandforbrug for at opdage evt. lækager.

Opbevaring/behandling af husdyrgødning

Gødningen opbevares i gødningshus hvor det stakkes grundigt.

Udbringning af husdyrgødning

Der anvendes bredspredning af fjerkrægødningen, da det er den bedste og eneste måde at udbringe fjerkrægødning på.

Miljømyndighedens samlede vurdering

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi. Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er overholdt.

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

8 Alternative løsninger og o-alternativet

8.1 Alternative løsninger

Den ønskede placering af den nye stald er valg for at optimere den interne logistik på ejendommen og samtidig sikre, at stalden placeres i sammenhæng med den eksisterende bygningsmasse. Med den ønskede placering vil stalden fremtræde i harmoni med landskabet omkring ejendommen. Der er således ikke overvejet alternative placeringer af den nye staldbygning.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer ikke andre alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

8.2 o-alternativ

Afsætningsmulighederne for buræg ventes at blive ringere på sigt, idet forbrugerne i højere grad efterspørger æg fra systemer med fritgående høner. Hvis burægproduktionen fortsætter uændret i det nuværende produktionsapparat, forventes indtjeningen at forringes væsentligt pga. lavere afregningspriser for buræg på sigt.

Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Miljømyndighedens vurdering

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen af ægproduktionen ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til o-alternativet kontra udvidelsen, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården – jf. afsnit om lugt-, støj- og fluegener.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at o-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Aabenraavej 167, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil o-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

9 Husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør vil stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning og lignende blive tømt og rengjort.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Der stilles imidlertid vilkår om tiltag, der skal iværksættes i forbindelse med ophør.

Det vurderes således, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til eventuel forureningsfare ved ophør af husdyrbruget.

10 Egenkontrol og dokumentation

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal.

Herudover er der en række andre faste procedurer:

- Der foretages datalogning af foderforbrug, vandforbrug, dødelighed, ægproduktion og ventilation.
- Der benyttes en staldtavle og logbog til daglig kontrol med foderforbrug, vandforbrug, kølerumstemperatur, dødelighed og ægproduktion.
- Der noteres også uregelmæssigheder i forhold til driften eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt mv.
- Dato for rengøring ved holdskifte noteres.
- Anlæggets drift kontrolleres ugentligt, når produktionsdata bliver opgjort.
- Bedriften anvender et HACCP egenkontrolprogram specielt tilrettet konsumægsproduktion
- Bygningerne bliver tjekket udvendigt og indvendigt, sammen med anlægget og inventaret i forbindelse med holdskifte.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.
- Der udarbejdes årligt markplan, gødningsplan og sprøjteplan og gødningsregnskab.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunen vurderer, at den ovennævnte egenkontrol i kombination med de tilhørende dokumentationskrav og vilkår som udgangspunkt vil være tilstrækkelige til at føre tilsyn med ejendommens drift og miljøgodkendelsens overholdelse.

11 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Forannoncering

Ansøgningen blev offentliggjort den 13. maj 2015 på www.sonderborgkommune.dk og der blev orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Partshøring

Et resume og et link til udkastet til miljøgodkendelse blev fredag den 22. januar 2016 udsendt til høring hos naboer inden for konsekvensområdet for lugt (534 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent. Et resume og et link til udkast af denne godkendelse er sendt i partshøring hos:

- Ansøger Martin Madsen
- Gårdejer Viggo Madsen
- Konsulent Vibeke Finderup Christensen

Ejere og lejere af følgende adresser:

- Aabenraavej 164, 165, 166 og 167, 6400 Sønderborg

Da al gødning fra Aabenraavej 167 afsættes til biogasanlæg, er ejere af forpagtede arealer og arealer med gylleaftaler for gødning fra Aabenraavej 168, ikke hørt.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 4. marts 2016. Der indkom ingen høringssvar.

Annoncering af afgørelse

Afgørelsen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er offentliggjort på www.sonderborg.dk den 8. marts 2016 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne godkendelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3 § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, (Miljøministeriets lov nr. 1486 af 04. december 2009).

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Natur- og Miljøklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb tirsdag d. 5. april 2016.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være

anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

12 Konklusion

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 67.956 årshøner svarende til 399,7 DE på ejendommen Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg og afsætning af husdyrgødning på bedriftens arealer og til biogasanlæg i Tyskland.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af etableringen.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrgodkendelseslovens § 42.

13 Generelt

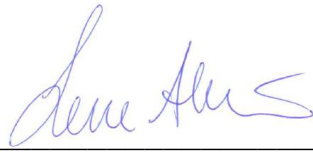
Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Husdyrbruglovens § 12, stk. 2 for Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg, annonceres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 8. marts 2016.

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentligt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsens udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, m.v.) skal søges separat.

Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, der medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune, før udvidelsen eller ændringen sker § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug).

Lene Alnor

Erhverv & Affald
Plan & Myndighed
Sønderborg Kommune

14 Vilkår

GENERELT

1. Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejder skal færdiggøres i et rimeligt tempo og være afsluttet inden for et år.
2. Er godkendelsen helt eller delvist ikke udnyttet indenfor den angivne frist, bortfalder godkendelsen eller den del, der ikke er udnyttet.
3. Denne miljøgodkendelse må ikke tages i brug før der er meddelt udledningstilladelse fra Sønderborg Kommune.

EGENKONTROL

Dokumentation for overholdelse af vilkår (4-11) skal noteres i en **driftsjournal**, der skal opbevares på bedriften i minimum 5 år og skal fremvises til tilsynsmyndigheden, såfremt der anmodes herom. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

4. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Den fremviste dokumentation skal, uanset evt. driftsmæssigt fællesskab med andre produktionsanlæg, særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere ejendommens overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen.

El- og vandforbrug

5. Vandforbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt .
6. El-forbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.
7. Det skal noteres, hvornår der er foretaget kontrol og rengøring af ventilationen.

Fodring

8. Der skal for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårs ligningen i vilkår 20 og for fosforindholdet i foder jf. vilkår 21. Beregningerne skal opbevares i logbogen.
9. Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind – og udsætninger af høner, dødelighed, kg foder pr. årshøne, foderforbrug samt indhold af råprotein og fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger. Data skal anvendes i vilkårs ligningerne i vilkår 20 og 21.
10. Det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger skal beregnes ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.

11. Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitligt indhold af g råprotein og fosfor skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

12. Der må ikke anvendes blanke eller reflekterende materialer på de nye stalde og siloer.
13. Den nye stald skal opføres mht. farver og materialevalg som beskrevet i ansøgningen.
14. Der skal etableres en afskærmende beplantning rundt om de nye siloer. Beplantningen skal placeres som angivet på bilag 1. Beplantningen skal bestå af minimum et trerækket løvfældende hegn. Hegnet skal bestå af hjemhørende arter hvor af 25 % skal være høje træer og 75 % skal være buske. De høje træer skal være jævnt fordelt mellem rækkerne.

HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT

Husdyrholdet og staldanlæg

15. Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 67.956 årshøner, svarende til 399,74 DE. Hønerne må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning i staldene:

Stald nr.	Anvendelse	Stipladser	Antal	DE
1	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehe	16.356	15.705	92,37
2	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehe	18.570	17.823	104,85
3	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehe	35.868	34.428	202,5
I alt		70.794	67.956	399,7

Det er antallet af dyr i de enkelte grupper, som er bindende, idet antal DE kan variere med opdateringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

16. Der skal foretages udmugning i alle staldafsnit minimum 3 gange ugentligt. Dette skal noteres i logbogen.

Energi- og vandforbrug

17. Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 420.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ansøgers modtagelse af besøgsrapporten.
18. Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger 5.200 m³, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

Spildevand herunder regnvand

19. Der må ikke vaskes maskiner og redskaber fra landbrugsproduktionen på ejendommen, da der ikke forefindes en vaskeplads.

Fodring

20. Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfoderet må maksimalt være 0,944 beregnet efter følgende vilkårligning:

Skrabeægproduktion:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88))/83,05$$

$$= ((42 \text{ kg} \times 17,04 \times 0,16) - (19,0 \times 1,81) - (0,6 \times 2,88))/83,05$$

$$= \mathbf{0,944}$$

21. Korrektionsfaktor vedrørende fosforindholdet i æglægningsfoderet må maksimalt være 0,818 beregnet efter følgende vilkårligning:

Skrabeægproduktion:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{pct. fosfor i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67))/18,99$$

$$= ((42 \text{ kg} \times 0,476) - (19,0 \times 0,2) - (0,6 \times 0,67))/18,99$$

$$= \mathbf{0,831}$$

Affald

22. Der må ikke opbevares olieprodukter, kemikalier, spildolie, brugte olie- og brændstoffiltre og andet farligt affald på ejendommen.
23. Medicinrester (inklusive vaccinerester) skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende og skal opbevares i originalemballage. Brugte kanyler opbevares i kanylebokse. Medicinrester og brugte kanyler skal afleveres eller anden godkendt modtager jf. gældende regler på området. Tom medicinemballage kan bortskaffes som brændbart affald.
24. Fast farligt affald som batterier og elsparepærer skal opbevares indendørs til de bortskaffes. Batterier opbevares i en syrefast beholder.
25. Ikke-genanvendeligt affald skal bortskaffes efter behov.

Driftsforstyrrelser eller uheld

26. Der skal indsendes en beredskabsplan senest tre måneder efter udnyttelse af godkendelsen. Planen skal oplyse om, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år.

GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBETING

Fast gødning inkl. dybstrøelse

27. Der må ikke opbevares fast gødning eller dybstrøelse på ejendommen, bortset fra det, der kan være i gødningscontaineren.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Støj fra anlægget og maskiner

28. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle hverdage kl. 18-22	Alle dage kl. 22-07	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-22 Søn- og helligdag kl. 07-22		
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan forlange, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som ”miljømåling - ekstern støj” i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden.

Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som ”Miljømåling - ekstern støj”. Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden. Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A). Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentation skal betales af husdyrbruget.

AREALER

29. Al fast gødning og dybstrøelse fra produktionen på Aabenraavej 167, svarende til 399,74 DE skal afsættes til biogasanlæg. Ønskes afsætning til anden aftager eller arealer, skal dette vurderes af kommunen, før afsætning kan ske. Gyldig kontrakt og skema B1 fra gødningsregnskabet skal til enhver tid kunne fremvises.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

30. Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages:
- en oprydning i og omkring staldanlæg

- Bortskaffelse af gødningsrester og spildevand efter gældende regler.
- Bortskaffelse af restkemikalier, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Herunder er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag:

Lov nr. 1572 af 20/12/06 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 04/12/2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lov nr. 879 af 26/06/2010 om miljøbeskyttelse

Lov nr. 933 af 24/09/2009 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 1283 af 8/12/2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Bekendtgørelse nr. 853 af 30/06/2014 om husdyrbrug og erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bekendtgørelse nr. 639 af 13/06/2012 om miljøregulering af visse aktiviteter

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier i Sønderborg Kommune

Kommuneplan for Sønderborg Kommune 2013-2025